

**KONCEPCE
CELOŽIVOTNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ
KNIHOVNÍKŮ
*DĚJSTVÍ PRVNÍ***

Pardubice, 21.10.2013

Zlata Houšková

PRIORITA 20

„Zvyšovat kvalifikační úroveň pracovníků knihoven s cílem adaptovat je na rychle se měnící odborné nároky jejich profese“

Na základě analýzy současného stavu zpracovat koncepci celoživotního vzdělávání pro oblast knihovnictví s důrazem na požadavky praxe

Koncipovat a zavést systém akreditovaného celoživotního vzdělávání profesionálních knihovníků a informačních specialistů

KONCEPCE CŽV

První verze koncepce celoživotního vzdělávání knihovníků bude předána ÚKR do 30. 11. 2013

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

1 Analýza situace

1.1 Analýza vzdělanostní a věkové struktury

1.2 Analýza studijních programů formálního vzdělávání

1.3 Analýza vzdělávacích programů neformálního vzdělávání

1.4 Východiska

ANALÝZA 1

Analýza věkové, mzdové a vzdělanostní situace v knihovnách ČR <http://knihovnam.nkp.cz/>

 Knihovnictvo stárne (téměř 40% knihovníků je ve věku nad 50 let, z toho téměř 10% nad 60 let) a většina setrvává v knihovně dlouhodobě

 V knihovnách pracují na knihovnických místech především neknihovníci; nejpočetnější skupina = středoškoláci s ne-knihovnickým vzděláním; roste i počet vysokoškoláků s ne-knihovnickým vzděláním

ANALÝZA FORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- **Analýza formálního vzdělávání** (=studijní programy oborových škol)
- **VŠ:** vysokoškolské programy v bakalářské i magisterské úrovni v denním i kombinovaném studiu na 3 univerzitách, doktorské studium na ÚISK
- **VOŠ, SŠ:** 2 specializované VOŠ, cca 8 středních škol studijní program realizuje (letos zrušily 2 školy), akreditován na více SŠ, zejména OA

ANALÝZA FORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- **Hluboký pokles zájmu o obor na středoškolské úrovni**
- **Malý zájem absolventů oborových škol o nástup do knihoven**
- **Studijní programy pokrývají celou šíři oborové problematiky; úroveň absolventů jednotlivých škol je různá...**

ANALÝZA NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelně rekvalifikace: akreditované rekvalifikační knihovnické kurzy, resp. neakreditované základní knihovnické kurzy

Stabilně část oborového jádra: neakreditovaný e-learning (katalogizace, akvizice NK, ZKK MSVK, specializační kurzy KISK)

Častěji opakované: akreditované kurzy pro školní knihovníky a některé specializační kurzy (neakreditované, spíše neprofilové) a kurzy ZPG (klesající frekvence)

ANALÝZA NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Profilové kurzy: malá trvalá nabídka, většinou neakreditované kurzy s výjimkou RKK

Neprofilové kurzy: relativně velká nabídka neakreditovaných kurzů, a to i v e-learningu; některé pravidelně

Nabídka jako celek spíše nekoncepční; kurzy nárazově, jednorázově, nesystematicky, nedostatečně pokrývají oborové jádro

ANALÝZA NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Nadbytek vzdělávacích aktivit s negarantovanou kvalitou, nulová koordinace termínů

Pro SYSTÉM neformálního CŽV by se muselo zcela změnit: pravidelná (každoroční) dostupnost inovačních kurzů nezbytná (krajově minimálně 7 kurzů), rozšíření počtu rekvalifikačních kurzů, resp. ZKK ad.

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

2 Typy vzdělávání v systému

2.1 Specializační kurzy: nepovinné – rozhodnutí managementu knihovny)? povinné od třídy 10?
Klíč?

2.2 Inovační kurzy: povinné; (prezenční nebo e-learning; akreditované): **třídy 6-7** po 5-8 letech, **třídy 8-9** po 5 letech, **třídy 10 a výše** po 3-5 letech; speciálně formulovat pro knihovny s 1 pracovníkem (KZ?)

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

2 Typy vzdělávání v systému

2.3 Rekvalifikace: povinná pro všechny odborné knihovnické pracovníky bez oborového vzdělání (**třídy 6-7** alespoň na úrovni ZKK 40 hod.; **třída 8-11** na úrovni RKK (160 hodin), vedoucí pracovníci **od třídy 12** – PGS?); speciálně formulovat pro knihovny s 1 pracovníkem, nebo povinný RKK (KZ?)

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

2 Typy vzdělávání v systému

2.4 Vzdělávání neprofesionálních knihovníků:

nelze stanovit povinnost; trvat na 8 hodinách ročně dle standardu VKIS (KZ?), **zaměřit na profilové vzdělávání s inovací!**

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

3 Účastníci CŽV

3.1 Absolventi oborových škol: zvyšování stupně kvalifikace formou školního vzdělávání (VOŠ, VŠ, PGS); specializační kurzy (oborové školy, KK, ÚK,...); **inovační kurzy** (KK, ÚK,...)

3.2 Absolventi jiných škol: rekvalifikace povinná pro všechny odborné pozice (školy, RKK, ZKK), dále viz 3.1

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

3 Účastníci CŽV

3.3 Certifikovaní jedinci NSK: doplnění ÚPK pro úroveň 4; dále viz 3.1

3.4 Vedoucí pracovníci: viz 3.1, 3.2 a povinné pravidelné vzdělávání v manažerských dovednostech

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

4 Motivace

4.1 Negativní: např. zařazení do nižší třídy do doby zahájení/ absolvování studia (3.2, 3.3); nepřidělení/ odebrání osobního ohodnocení a dalších pohyblivých složek při nedodržení apod.

4.2 Pozitivní: např. přiznání platového automatu, zohlednění v osobním ohodnocení a odměnách, nefinanční motivace (benefity: stáže, zahraniční cesty...), vazba na kariérní postup, realizace (vedení) projektů apod.

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

4 Motivace

4.3 Kariérní řády, popisy pracovních míst,
porovnání s obsazením, doporučené zvýšení
kvalifikace, sledování a vyhodnocování

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

5 Vzdělávací instituce

 Oborové školy (garance formálního vzdělávání, rozvoj e-learningu...)

 Národní knihovna ČR, KI (garance publikování trendů, školení školitelů v krajích, školení „centrálních“ a nových témat, jednotnosti RKK a evaluačních metod...)

 Krajské knihovny (garance RKK, inovací a specializací pro knihovny v kraji...)

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

5 Vzdělávací instituce

- **Knihovny podílející se na výkonu RF a další knihovny** (garance sledování vzdělanostní úrovně v rámci pověření v PK i nePK, školení nePK...)
- **Ústřední knihovny sítě** (dtto jako krajské knihovny pro sítě...)
- **Ostatní** (především doplňkové a specializační vzdělávání, při čemž se nevyklučuje zásah do ostatních typů vzdělávání)
- **Certifikace NSK**

KAPITOLY KONCEPCE CŽV

6 Zaměření kurzů ve vazbě na typové pozice

7 Požadavky na finance

8 Doplnky

PRÁCE NA NSP

Národní soustava povolání (NSP) www.nsp.cz

 Zveřejněno 11 knihovnických typových pozicí, s jednou výjimkou celá středoškolská úroveň

 Ke schválení připraveno dalších 5 typových pozicí; zbývající (10) budou připraveny v průběhu let 2014 – 2015

PRÁCE NA NSK

Národní soustava kvalifikací (NSK)

<http://novyportal.narodnikvalifikace.cz/>

<http://www.narodni-kvalifikace.cz/>

- Dokončen připomínkový proces včetně schválení autorizující osobou (MK ČR) pro **6 profesních kvalifikací**, dále PK (s jednou výjimkou kompletně středoškolská úroveň)
- PK „Knihovník správce digitální knihovny“ (**poslední PK** pro středoškolskou úroveň) **odevzdána ke schválení**

PRÁCE NA NSK

- Odevzdány **4 PK** pro úroveň vyšší odbornou (VOŠ, Bc.)
- **Zbývající PK** pro úroveň vyšší odbornou (4) a pro úroveň magisterskou (8) budou zpracovány v r. **2014 a 2015** (systémová příprava na ně probíhá souběžně)

PRÁCE NA NSK

- Po schválení PK Koordinační radou sektorových rad a garanty z oblasti školství **budou jednotlivé PK postupně zveřejňovány**
- Zároveň by měl začít na MK ČR **proces autorizace** zkušebních subjektů (autorizovaných osob)
- **Možnost certifikace organizací/firem** při prokazatelném využívání NSK ve vlastní praxi

STATISTIKA K SRPNU 2013

	MD	MMR	MPO	MPSV	MŠMT	MV	MZe	MŽP	Σ
Počet PK v gesci	10	45	255	10	10	6	109	2	447
Počet autorizovaných osob	1	131	150	25	57	222	96	0	682
Počet autorizací PK	9	708	1002	51	69	387	585	0	2811
Počet realizovaných zkoušek	0	3475	2999	69	1074	70473	1474	0	79564
Počet zkoušejících	201	2247	2487	127	96	702	2135	0	7995

Podpora provázanosti NSK s počátečním vzděláváním a posilování její systémové úlohy a úplnosti (členové oborových skupin Národního ústavu pro vzdělávání a sektorových rad) – pro knihovnictví se týká ÚPK pro středoškolskou úroveň

Bližší informace **Sektorová rada pro kulturu**

<http://www.sektorove-rady.cz/ustavene-sektorove-rady/sektorova-rada-pro-kulturu> a členové pracovní

*skupiny pro knihovnické profese: M. Faitová, R. Giebisch, Z. Hájková, H. Hemola, G. Jarkulišová, **Z. Houšková**, Š. Kašpárková, Z. Kloučková, R. Římanová, D. Smetanová)*

POSILOVÁNÍ BIPARTITNÍHO DIALOGU

- **Společným postupem sociálních partnerů k přípravě na změny důchodového systému**
- **Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů a odbory**
- Prodloužení věku odchodu do důchodu – náročné ekonomicky i sociálně
- Kolik a jakých profesí bude problematických (východisko = NSP), jaké problémy budou

POSILOVÁNÍ BIPARTITNÍHO DIALOGU

Nutné změny pracovních nástrojů, pracovních podmínek, pracovního režimu, příprava tréninku na nové podmínky...

Kolik to bude stát, jak to zorganizujeme apod.

Vytvoření informovaného prostředí (vybrané organizace se zájmem o participaci) – informační workshopy, dotazníky, příprava „auditu“, demografické prognózy; relevantní data pro odvětví

QUO VADIS, KNIHOVNO?

Road show 2013 (září – prosinec)

Součástí též téma Priorita 20 Lidské zdroje

V případě zájmu o podrobnější informaci či přednášku na téma Lidské zdroje kontakt: **Zlata Houšková** zlata.houskova@gmail.com

DÍKY ZA TRPĚLIVOST